

Kristallkronemakare, modist, vävare och balsamerare. Många hantverksyrken är på väg att dö ut. Nu satsas det hårdare på att bevara kulturarvet.

Dockmakaren David Wätte tror att det kan vara räddningen för många småyrken.

● text ANNA RÖNNINGRE ● foto ULRIKA LIND

David får leka med *dockor* hela dagarna

David Wättes dockmakeri finns ett helt modellandskap bebott av möss. Här finns möss som åker skridskor, fiskar, bakar pepparkakor och cyklande delar ut post. Modellen gjordes inför jul och är en mekanisk julkalender utlagd på internet.

– Den styrs med hundra motorer. Genom att klicka på en lucka får man dockorna att röra sig och göra saker, berättar han.

Kalendern gjorde han och lärlingen Josefin Johansson för att det var så himla roligt. Annars gör David Wätte dockor åt teatrar, filmproduktioner, tv-program och museer.

När Lokaltidningen Mitt i besöker verkstaden håller de på att laga några dockor som han tidigare gjort till en teatergrupp i Västervik. På bordet ligger Råkan Roger som tappat ett av sina ben. Roger är gjord av skumgummi och hans orange-färgade latexben av diskhandskar och kondomer, vilket är omöjligt att gissa.

Bokföringen hos en dockmakare kan för den oinsatta se ganska udda ut. På inköpslistan finns kondomer, glidmedel, nagellack, literburkar med vaselin och vita kirurghandskar.

– Min revisor brukar fnissa lite, säger David Wätte.

HANS INTRESSE FÖR DOCKMAKERIET väcktes redan när han var liten. Som en av de sista eleverna gick han en särskild utbildning på Dramatiska institutet. Men det är ett smalt yrke – David Wätte uppskattar att det bara är ett 20-tal som håller på med dockmakeri i Sverige i dag.

Ändå tror han på jobbet i framtiden.

– Jag märker att det finns ett behov av special-kunskaper. Många håller på med liknande saker inom scenografi men det fattas ändå en del kunskap som inte går att ersätta, som till exempel hur en docka rör sig.

David Wätte gör hellre djur och sagoväsen än realistiska dockor som ska se ut som små människor.

– Vi har så mycket referensramar när det gäller människor och en docka rör sig ju sämre än en skådespelare. Jag vill att dockorna ska tillföra något i berättande.

– Roligast är att göra dockor som kan explodera, flyga, växa och krympa eller få bulor som växer ut på huvudet.

Lärlingen Josefin Johansson håller på att laga Råkan Rogers fez. Hon limmar ihop de röda filtkanterna omlott men får en tillrättavisning av David som tycker att det blir snyggare om de ligger kant i kant. Noggrannhet är viktigt om man ska bli en bra dockmakare. Särskilt viktigt är ögonen.

STOR FAMILJ

► **Namn:** David Wätte.

► **Ålder:** 31 år.

► **Bor:** Västerhaninge.

► **Familj:** 100 dockor, 1 barn och sambo.

► **Yrke:** Dockmakare och dockspelare.

► **Aktuell med:** Har gjort kroppsdelar till Naturhistoriska riksmuseets utställning "Smal". Tillverkar dockan till en film men projektet är ännu så länge hemligt.

► **Bästa tips för att göra en bra docka:** Slarva inte med ögonen. Se till att dockan rör sig på det som karaktären behöver.

► **Arbetar helst med:** Skumgummi och plast.

David Wätte målar ögon på Råkan Roger. Dockan har tappat ett ben och är inne på verkstaden på lagning.

– Om en docka ska kännas levande måste det finnas en blankhet i ögonen. Man får lacka dem så att de får en gnista och ljuset speglar sig, säger han.

JOSEFIN JOHANSSON ÄR DEN tredje lärlingen som David Wätte tar emot från Hantverksakademien, en skola i Stockholm som utbildar i olika hantverk. För att få yrket att fortsätta existera tror David Wätte att det är viktigt med satsningar och lärlingar.

Nyligen framkom det dessutom att Myndigheten för yrkeshögskolan ska satsa extra pengar på utbildningsplatser inom de smala yrkena. Det tycker David Wätte också är bra.

– Det finns yrken i dag som är så små att de inte håller för en skola med 20 personer. Genom systemet med lärlingar blir det en förnygring. Och historiskt sett har man lärt sig genom att ha gesäller.

När David Wätte utbildade sig till dockmakare var en av hans ambitioner att föra in dockorna på internet. Inför valet gjorde han något som

Mössens rörelser i David Wättes mekaniska julkalender kan regleras av tittaren på internet.

Modellen Valslaget där besökare via nätet inför valet kunde få en politiker att slå en annan.

han kallade för valslaget där människor via nätet kunde gå in och välja en av partiledarna. Den fick sedan slå någon annan av partiledarna i huvudet som fick en bula. Samtidigt registrerades statistik över vilka politiker som valts och vilka som blivit slagna.

Han har även gjort en liknande variant där Jesus slår pingstpastorn Åke Green efter att han uttalat sig nedsättande om homosexuella.

DAVID WÄTTE ÅKER OCKSÅ runt i skolor och lär barn att göra dockor. Nyligen undervisade han årskurs fyra och fem i Västerhaninge, de fick bland annat lära sig att med enkla medel göra en docka på tre minuter.

Men det räcker inte med bra dockor. För att skapa magi måste man också ha bra dockspelare och en överenskommelse med publiken.

– Mer än man tror kommer till i fantasin hos betraktaren. Jag har varit med om att folk frågat hur jag fick fram dockans tårar fast det inte fanns några tårar, säger han. ■